

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet
V/Plan- og administrasjonsavdelingen
(PAA)
Postboks 8036 Dep.
0030 OSLO

Postadresse:
Postboks 8059
Dep
0031 Oslo

Besøksadresse:
Tollbugata 20

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

Org.nr:
987 879 696

Bankkonto:
7694.05.12693

DERES REF

VÅR REF
13-00247-3.JJE

DATO
22.3.2013

Høring - Forslag om nye krav til årsrapport og årsregnskap for statlige virksomheter – IMDi's kommentarer

Generelt

IMDi stiller seg positivt til forslaget om nye krav til årsrapport og årsregnskap for statlige virksomheter. Vi har imidlertid noen generelle bemerkninger:

IMDi mener at forslaget om strukturering og forslaget om offentliggjøring vil gi årsrapporten en retning mot mer en årsmelding. Dette vil utvilsomt føre til mer informasjon til allmenheten om den enkelte virksomhet, men det er imidlertid usikkert om dette er samme informasjon som også er egnet til styring og kontroll fra departementet. Offentliggjøring vil kunne ha som konsekvens at årsrapportene vil tegne et mere positivt bilde av virksomhetene enn det virkeligheten ville tilsi.

Den nye strukturen legger opp til flere overordnede analyser som sannsynligvis vil lede til en del gjentakelser. Vi sikter her spesielt til kapitlene om lederens beretning, introduksjon til virksomheten og hovedtall, framtidsutsikter.

For mange virksomheter vil ofte være slik at ett politisk mål gjelder flere departementer eller flere direktorater samtidig. Rapportering skjer som oftest i forhold til bestemte styringsparametre eller resultatkrav, men det skjer også at disse er ikke spesifikke for hver virksomhet. IMDi savner en problematisering rundt dette spørsmål i forbindelse med de strategiske sider ved rapporteringen.

Koblingen mellom budsjett/ressurs og aktivitet er i utgangspunktet uproblematisk. Noen virksomheter har mange aktiviteter på lavere nivå, og aggregeringen på ressursiden særlig kan vise seg å være problematisk. Det kan derfor være spørsmål om hvilket nivå man gjør disse koblingene.

Når det gjelder årsregnskap mener IMDi at rapporteringen etter ny mal medfører en del merarbeid, både i form av nye oppsett, men også i form av skriftlige forklaringer for hver del. Ressursbehovet til oppfølging må derfor kartlegges nærmere.

Vi vil i det følgende svare på de enkelte spørsmålene i høringsnotatet. Spørsmålene besvares enten samlet eller enkeltvis.

Spørsmålene i høringsnotatet

1- Nye krav

- 1) Er det ønskelig å etablere overordnede krav til innhold, struktur og publisering av årsrapporter fra statlige virksomheter?
- 2) Bør det være krav om å publisere tildelingsbrev, årsrapporter og årsregnskap for statlige virksomheter?
- 3) Er det hensiktsmessig løsning at informasjon unntas offentlighet tas inn i vedlegg til årsrapporten?
- 4) Bør frist for oversendelse av årsrapport med regnskap være 1. mars eller 15. mars?
- 5) Hvilken hjelp og veiledning har din virksomhet behov for som følge av de nye kravene til årsrapport og årsregnskap?

Direktoratet ser seg enig med forslaget om å etablere overordnede krav til innhold, struktur. Det hviler ofte en liten usikkerhet fra direktoratets side om innhold, relevans, og nivå til årsrapporten. Felles overordnede krav vil gjøre dialogen med overordnet departement mer spisset og mer etter hensikten.

Når det gjelder publisering av tildelingsbrev, årsrapporter og årsregnskap er ikke direktoratet prinsipielt uenig i forslaget. Disse dokumentene bør og skal være tilgjengelige for offentligheten. Men mange etater lager også en årsmelding i tillegg til årsrapporten. Selv om årsmeldingen vil være i samsvar med årsrapporten, kan etatene velge i større grad innhold, struktur og hvor grundige temaene skal behandles. Disse årsmeldinger tilsvarer i større grad årsmeldingene som lages av (de store) private bedrifter. Et krav om publisering av tildelingsbrev årsrapporten og årsregnskap vil komme i en type konkurranse forhold med etatens årsmelding. En konsekvens av dette kan være at offentlige etater vil måtte velge mellom årsrapporten og årsmelding. En viktig forskjell mellom en årsrapport og årsmelding er at den første skal primært være en rapportering på "oppdraget" virksomheten ble gitt av overordnede myndighet (departementet, Stortinget, osv..), og målet er styringsinformasjon. Årsmeldingen hovedhensikt er analyse og informasjon på et samfunnsområde av kompetente faglige myndigheter. Selv om begge rapporter er viktige for styring og gir informasjon, har de likevel forskjellige målgrupper. Det kan stilles spørsmål om det er hensiktsmessig å måtte velge mellom de to.

Direktoratet mener at fristen for oversendelse av rapporten ikke bør være senere enn 1. mars. Grunnen til dette at direktoratet bør kunne få en tilbakemelding fra departement om året før så tidlig som mulig i begynnelsen av det nye året, slik at det eventuelle justeringer kan foretas tidlig nok.

Direktorat vurderer det slik at det ikke vil være behov for omfattende hjelp og veiledning som følge av de nye kravene til årsrapport. Men det vil være behov for dialog mellom direktoratet og departementet for å avklare forventningene.

2- Forslag til inndeling av årsrapport

Innhold i rapporten

- 6)** Bør det fastsettes en maksimumsgrense for antall sider for årsrapport (eks vedlegg)?
- 7)** Vil forslaget til struktur på årsrapportene gi et mer strategisk styringsgrunnlag for departementet?
- 8)** Bør det være anledning til å gjøre unntak fra kravet til inndeling av årsrapporten i punktene I til IV for virksomheter som allerede har etablerte og godt innarbeidede årsrapporter?

Direktoratet mener at det ikke bør fastsettes en maksimumsgrense for antall sider for årsrapport. Virksomhetene er så forskjellige at det vil kunne skape unødvendige problemer. Dette er for øvrig noe som kan overlates til styringsdialogen med departementet.

Direktoratet mener at strukturen alene ikke vil gi et mer strategisk styringsgrunnlag. Dette vil også kreve en strategisk tilnærming i selve oppdragene eller tildelingsbrevene.

Direktoratet ser seg enig i at det bør være anledning til å gjøre unntak fra kravet om inndeling av årsrapporten I til IV for virksomheter som allerede har etablerte og godt innarbeidede årsrapporter. Grunnen er at en omlegging tar nødvendigvis tid og ressurser, og det må foreligge gode grunner for en slik omlegging. Hvis eksisterende rapporter er etablerte og gode, bør det være anledning for unntak fra kravet.

Leders beretning

- 9)** Er det naturlig at virksomhetsleder signatur knyttes direkte til punkt 1 i leders beretning, eller bør signaturen først plasseres etter punktene?

IMDi mener at det ikke naturlig at signaturen knyttes direkte til punkt I. Den bør heller ligge på slutten av rapporten, slik at den knyttes til hele rapporten.

Aktivitet og resultater

- 10)** Dagens regelverk forutsetter at årsrapporten skal være i henhold til krav i tildelingsbrevet. I høringsutkastet åpnes det for at virksomheten i tillegg kan ta opp forhold som ikke er nevnt i tildelingsbrevet, men som vurderes som viktige. Er dette en hensiktsmessig utvidelse av innholdet i rapporten?
- 11)** I dag inneholder tildelingsbrev ofte oppdrag og rapporterings punkter som ikke er av strategisk betydning for virksomheten. I høringsutkastet anbefales det å ta slik rapportering inn i vedlegg. Formålet med dette er å opprettholde det strategiske nivået i rapportering. Er det hensiktsmessig å skille mellom strategisk rapportering og annen rapportering?

Direktoratet er enig i forslaget om å ta inn i rapporten forhold som ikke er omtalt i tildelingsbrevet. Dette skjer også per i dag. Grunnen til dette er at virksomhetene dekker gjerne forhold på feltet som ikke blir omtalt eller stilt krav om i tildelingsbrevet, men likevel er viktige forhold i strategisk forstand.

Direktoratet mener det kan være hensiktsmessig å skille mellom strategisk forhold og forhold som ikke er av strategisk betydning i rapporteringen. Dette vil kunne hjelpe med styringsforhold i virksomhetene.

12) Gir anbefalingene til innhold under punkt III Årets aktiviteter og resultat en rimelig balanse mellom behovet for detaljering og et ønske om begrenset omfang på rapporten?

Ja. Dette tilsvarer til kravene som de er per i dag.

Styring og kontroll

13) Er det andre forhold vedrørende styring og kontroll i virksomheten som bør inngå i den årlige tilstandsrapportering i årsrapporten?

Direktoratet mener dette er vanskelig å vurdere på nåværende tidspunkt.

Vurdering av framtidsutsikter

14) Bør vurderingene av framtidsutsikter også inneholde en konkret vurdering av hvordan virksomhetens nåværende strategiplan vil bli påvirket, selv om dette er virksomhetens og ikke departementets plan?

15) I mange deler av staten er det utarbeidet langtidsplaner eller strategier for egen sektor (eks. Nasjonal transportplan). Hva bør forholdet mellom punkt V i årsrapporten og slike langtidsplaner?

I utgangspunktet bør virksomhetens strategi samsvare med statens langtidsplaner eller målene i politikken. Om virksomheten har utarbeidet en strategi, vil denne strategien utslagsgivende i hvordan virksomheten arbeider for å nå målene i tildelingsbrevet. Virksomhetens strategi bør derfor omtales i en vurdering av framtidsutsikter og spesielt hvordan denne blir påvirket av innholdet i fjorårets rapport. Direktoratet vil derfor støtte et forslag om at virksomheten strategiplan omtales under punkt V.

I utgangspunktet regnes det slike nasjonal planer eller strategier er med å påvirke utarbeidelsen av tildelingsbrev og at det er en sammenheng mellom slike planer og målene, styringsparametre/resultatkrav i tildelingsbrevet. Det vil ofte være slik at slike planer angår flere virksomheter, som f.eks. at flere forskjellige virksomheter bidrar til et felles mål i en nasjonal plan. Det kan derfor være vanskelig, sett fra et direktorat eller underliggende etat å ha en fullstendig oversikt, så kunne foreta vurderinger i forhold til mål i slike nasjonale planer. Forholdet mellom punkt V i rapportering og slike mål bør begrenses til det konkrete bidraget etaten eller virksomheten har til slike nasjonale planer.

Årsregnskap

Nytt oppsett for rapportering gjelder fra mars 2015 for rapportering for året 2014. Ifm arbeid for innføring av ny standard kontoplan i løpet av 2013 er det bra at nytt

oppsett først gjelder for rapportering for 2014, slik at man blir kjent med den nye planen.

16) Er forslaget til innhold i ledelseskomentarene til årsregnskap hensiktsmessig?

Kommentar til "Vesentlige endringer fra tidligere perioder skal normalt kommenteres": Definisjonen av vesentlig bør være virksomhetsspesifikk. Det samme gjelder hvor mange år man skal sammenligne med, - i virksomhetsregnskap-oppstillingen skal man bare sammenligne med året før.

17) Er forslaget til oppstilling av årsregnskap hensiktsmessig (bevilgningsoppstilling og virksomhetsregnskap)?

Note C i bevilgningsoppstillingen og resultatoppstilling i virksomhetsregnskapet er temmelig like, med noen små avvik. Vil virksomhetene få en elektronisk mal for oppsettene? (talleksempelen er ikke lett å følge, som f.eks. hvordan forklares beløpsforskjell på kr 36.193,- på "utbetalinger til lønn og sosiale utgifter minus offentlige refusjoner vedr. lønn" i Note C og "Lønn og sosiale utgifter" i resultatoppstillingen?)

18) Gir oppstillingen relevant informasjon til regnskapsbrukere (departement og andre målgrupper)?

IMDi mener at departementet må svare på dette spørsmålet, jf. krav til virksomhets- og regnskapsrapportering i tildelingsbrevet. Internt i IMDi vil det være behov for å utarbeide egne rapporter i tillegg til de obligatoriske rapportene.

19) Er oppstillingen fleksible nok med hensyn til virksomhetenes egenart?

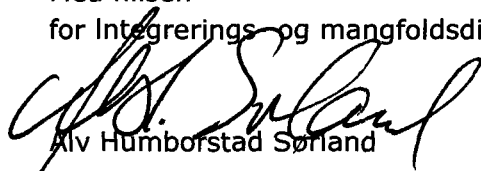
Den egenarten IMDi har er tilskuddsforvaltningen og det ser ut som den er ivaretatt, da spesielt under Note 7 i virksomhetsregnskapet.

20) Har dere konkrete forslag til forbedringer

a) Som nevnt under spørsmål 17 er det ønskelig med en elektronisk mal for oppstillingene, både hva som angår bevilgningsoppstilling og virksomhetsregnskap, nettopp for å ivareta sammenhengen mellom disse to delene.

b) Omfang: det ser ut som om rapporteringen etter ny mal medfører en del merarbeid, både i form av nye oppsett, men også i form av skriftlige forklaringer for hver del. Ressursbehovet til oppfølging må derfor kartlegges nærmere.

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Alv Humberstad Sørland
strategidirektør

Joh Ekollo
seniorrådgiver

Kopi: BLD, v/Integrerings- og mangfoldsavdelingen (IMA)